

**การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
ในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY OF SCHOOLS
IN DOI NUMTHIP EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT NETWORK
UNDER LAMPHUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

ชนันท์ธิดา ประพิน และ สมคิด สกุลสถาปัตย์
Chananthida Praphin and Somkid Sakunsatapat
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Faculty of Education, Bangkokthonburi University
Email: chananthida.edu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 (2) เปรียบเทียบการประเมินของครูที่มีต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 97 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วยครูของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก (2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สถานศึกษา, เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอยน้ำทิพย์, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study professional learning community in Doi Numthip Educational Quality Development Network under Lamphun Primary Educational Service Area Office 1; and (2) to compare teachers' evaluations on professional learning community of schools in Doi Numthip Educational Quality Development Network under Lamphun Primary Educational Service Area Office 1, classified by education levels and work experiences.

Research methodology was a survey research. The population included 97 teachers of Doi Numthip Educational Quality Development Network under Lamphun Primary Educational Service Area Office 1. The sample was obtained via simple random sampling technique, comprised of 80 teachers of Doi Numthip Educational Quality Development Network under Lamphun Primary Educational Service Area Office 1. The instrument used for the data collection was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results of the research were found that: (1) professional learning community of schools in Doi Numthip Educational Quality Development Network under Lamphun Primary Educational Service Area Office 1 were at high level in overall and all aspects; and (2) teachers with different education levels had no different evaluations on professional learning community in Doi Numthip Educational Quality Development Network under Lamphun Primary Educational Service Area Office 1 in overall and all aspects; however, teachers with different work experiences had different evaluations on professional learning community of schools in Doi Numthip Educational Quality Development Network under Lamphun Primary Educational Service Area Office 1 in overall and all aspects at statistical significance of the .05 level.

Keywords: Professional Learning Community, School, Educational Quality Development Network, Lumphun Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ และรู้เท่าทัน

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ของภูมิภาค และของโลก ควบคู่ไปกับการรักษา อัตลักษณ์ของประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและการพัฒนาความสามารถของคนไทย เพื่อให้คนไทยมีทักษะ มีความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันจากกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้

คนไทยมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 10 ที่ระบุว่า รัฐต้องจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ไม่น้อยกว่า สิบสองปี และจะต้องจัดการศึกษาให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน อีกทั้งมาตรา 22 ยังได้ระบุถึงแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษา จำเป็นจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง

ได้ตามธรรมชาติและ เติบโตอย่างภาพ อีกทั้งมาตรา 30 ระบุว่า ให้สถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องมีการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555: 7-17) อีกทั้งสถานการณ์ด้านการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของคนไทย ในปี 2561 – 2564 แม้ว่าคนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น แต่ภาพรวมของคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ และการผลิตหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566: 11-1) ซึ่งสอดคล้องกับพระครูสุตธรรมกิจ และคณะ (2563: 19) ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันการศึกษาต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกับสถานการณ์ในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดการศึกษาต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งต้องมีการส่งเสริมและผลักดันผู้เรียน โดยครูผู้สอนเปรียบเสมือนโค้ชที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เรียนไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ นิพนธ์ บรรพสาร (2564: 1) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน คือ ครู เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ในกระแสโลกาภิวัตน์ เสริมสร้างผู้เรียนให้เป็นบุคคลใฝ่เรียน ฝึกให้มีความสามารถในการคิดและการปฏิบัติงานที่สูงกว่าพื้นฐานธรรมดา เรียนรู้โลกใหม่แต่ไม่ลืมธรรมชาติและท้องถิ่นของตนเอง โดยครูต้องทำหน้าที่เป็น “โค้ช” และออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองและมีทักษะการเรียนรู้ อีกทั้งครูต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ไปพร้อม ๆ กับนักเรียน และครูจะต้องมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการเป็นโค้ช และเป็นผู้อำนวยการความสะดวกให้กับผู้เรียน ซึ่งเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาครูและสามารถส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพ นั่นก็คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) (ปิยะพงศ์ ปุ่นอุดม, มปท.: 68-69) ซึ่งสอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2556: 15) ที่กล่าวว่า การศึกษาจะพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สถานศึกษาจะต้องมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของครูในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มภายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนางานด้านวิชาการต่าง ๆ ของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับ สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา (มปท.: 10) ที่กล่าวว่า คุณค่าของการทำงาน

ด้วยวัฒนธรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนักเรียนและครูมีการเรียนรู้และการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง ทำให้เกิดการพัฒนาคณาจารย์การจัดการศึกษาของโรงเรียน นักเรียนควรได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เสมอภาค อีกทั้งครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ควรมีการพัฒนาความเชี่ยวชาญในวิชาชีพตามตำแหน่งของตนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งวัฒนธรรมการทำงานด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) จะทำให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนมีความก้าวหน้าในด้านวิชาชีพของตน

จากความเป็นมาความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูโรงเรียนวัดบ้านม้า เครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จึงมีความสนใจที่จะศึกษา

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียน พัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

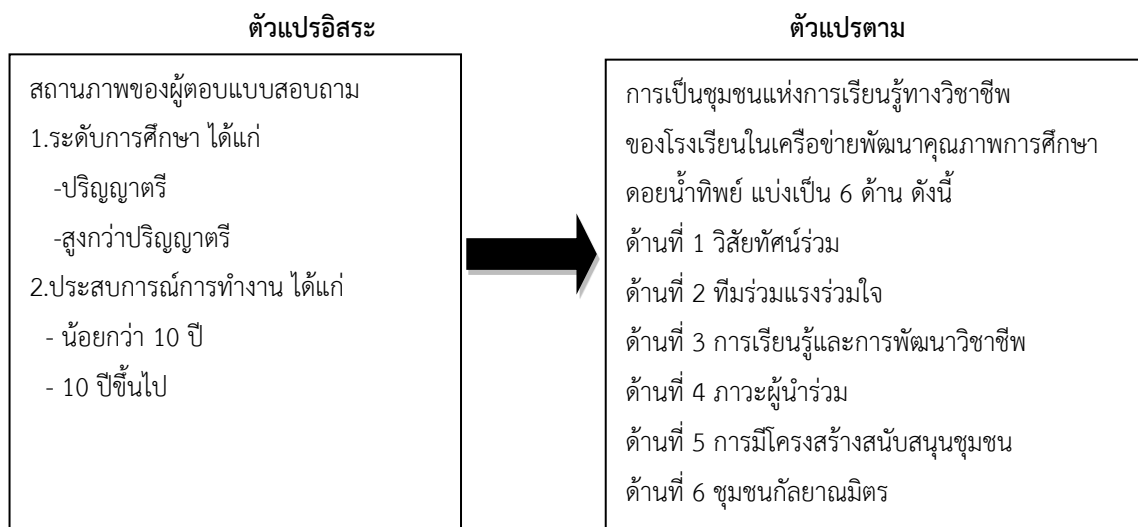
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยนั้ทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินของครูที่มีต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยนั้ทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยนั้ทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 แบ่งเป็น 6 ด้าน ((Hord (1997); Segiovanni (1998); Hipp and Huffman (2003); DuFour and Eaker (2008); Martin M. (2011); วิชัย วงศ์ใหญ่ (2559); กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ดังนี้

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร: ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยนั้ทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 97 คน

กลุ่มตัวอย่าง: ครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยนั้ทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ปีการศึกษา 2666 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้โรงเรียนเป็นชั้นของการสุ่ม แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม ด้านที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านที่ 3 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม ด้านที่ 5 การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านที่ 6 ชุมชนกัลยาณมิตร

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการออกแบบและสร้างแบบสอบถาม ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และทำการปรับปรุง แก้ไข ตามที่อาจารย์ปรึกษาแนะนำ เพื่อนำไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2. ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของแบบสอบถาม

2.1 การตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item objective congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลอง (Try out) กับครูของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานครสามไต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 30 คน

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficientของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.98

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอยน้ำทิพย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยไปยังสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอยน้ำทิพย์ ไปให้โรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอยน้ำทิพย์ จำนวน 10 โรงเรียน ด้วยตัวเอง พร้อมกับนำแบบสอบถาม จำนวน 80 ฉบับ ไปให้ครูในสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอยน้ำทิพย์ และรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบแล้ว หลังจากนั้น 1 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยเก็บคืนแบบสอบถาม จำนวน 80 ฉบับด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

5. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอยน้ำทิพย์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์

3. เปรียบเทียบการประเมินของครูต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอยน้ำทิพย์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ ด้านที่ 1- 6 โดยภาพรวม

(n=80)

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม	4.33	0.48	มาก
ด้านที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.39	0.52	มาก
ด้านที่ 3 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.36	0.51	มาก
ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม	4.36	0.56	มาก
ด้านที่ 5 การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.33	0.51	มาก
ด้านที่ 6 ชุมชนกัลยาณมิตร	4.41	0.55	มาก
รวม	4.37	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 1- 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 6 ชุมชนกัลยาณมิตร (\bar{X} = 4.41) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม และด้านที่ 5 การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (\bar{X} = 4.33)

(2) ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลวิจัยดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ จำแนกตามระดับการศึกษาของครู

(n=80)

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี n=53		สูงกว่า ปริญญาตรี n=25			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม	4.28	0.50	4.43	0.42	-1.31	0.19
ด้านที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.33	0.55	4.53	0.42	-1.65	0.10
ด้านที่ 3 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.30	0.54	4.50	0.42	-1.67	0.09
ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม	4.33	0.61	4.43	0.43	-0.73	0.46
ด้านที่ 5 การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.29	0.55	4.43	0.42	-1.17	0.24
ด้าน 6 ชุมชนกัลยาณมิตร	4.36	0.59	4.50	0.43	-1.03	0.30
รวม	4.32	0.50	4.47	0.38	-1.38	0.16

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ประสบการณ์การทำงาน				t	p
	น้อยกว่า 10 ปี n=40		10 ปี ขึ้นไปn=38			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม	4.22	0.50	4.44	0.43	-2.09*	0.04
ด้านที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.26	0.56	4.54	0.43	-2.47*	0.01
ด้านที่ 3 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.20	0.53	4.54	0.43	-3.05*	0.03
ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม	4.21	0.61	4.53	0.44	-2.60*	0.01
ด้านที่ 5 การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.19	0.53	4.49	0.45	-2.73*	0.00
ด้าน 6 ชุมชนกัลยาณมิตร	4.28	0.61	4.55	0.44	-2.29*	0.02
รวม	4.22	0.50	4.51	0.39	-2.83*	0.00

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน ประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาเห็นว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีมาตรการสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนอกจากนี้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ยังเป็นภาระงานประจำตำแหน่งของวิทยฐานะของครู และผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564: 34)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมองชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติและมีส่วนช่วยในการพัฒนาวิชาชีพของตน เพราะกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นทักษะในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับชวลธิชา ปราบพาล (2560) ที่ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน ประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมองว่าการมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนจะช่วยส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ทัศนะว เนียมอ่อน และปทุมพร เปี้ยถนอม (2562) ที่ศึกษาการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบพบว่า ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษา อายุและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 สรุปผลการวิจัยดังนี้

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านดังนี้ ด้านที่ 1 วิทยาลัยฯ ร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การกำหนดค่านิยมร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษา โดยยึดผลลัพธ์ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การมองเห็นภาพความสำเร็จเดียวกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ด้านที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การวางแผนร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และการสร้างความเข้าใจร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การมีวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันเป็นทีม และการรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ด้านที่ 3 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน และการสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การสร้างความร่วมมือ ร่วมใจ และร่วมกันทำงาน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ การร่วมกันเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกและผู้นำ ด้านที่ 5 การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การดำเนินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การมีวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ ด้านที่ 6 ชุมชนกัลยาณมิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการในการแสดงความคิดเห็น และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ การมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของครู ดังนี้ ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันประเมินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้ง 6 ด้าน โดยนำประเด็นสำคัญมาพัฒนา ดังนี้

- 1) รายการที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีการมองเห็นภาพความสำเร็จเดียวกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
- 2) รายการที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันเป็นทีม และการรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
- 3) รายการที่ 3 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ สถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน งบประมาณ วัสดุ สื่ออุปกรณ์ การอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
- 4) รายการที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเรียนรู้ และการพัฒนา อันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกและผู้นำ
- 5) รายการที่ 5 การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ
- 6) รายการที่ 6 ชุมชนกัลยาณมิตร สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในด้านการจัดการเรียนการสอน ปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 กับบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นของสถานศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดอยน้ำทิพย์ ในการใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดอยน้ำทิพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ชลธิชา ปราบพาล. (2562). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นิพนธ์ บรรพสาร. (2564). **คู่มือการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC).กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2566.
- ปิยะพงษ์ ปุ่นอุดม. (มปท.) **การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC).** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 11 สิงหาคม 2566.
- พระครูสุตวรธรรมกิจ และคณะ. (2563). **การพัฒนาครูไทยสู่ศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์, 5 (2), 24. หน้า 19-30.**
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร.** กรุงเทพฯ : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนผล. (2562). **การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional Learning Community: PLC).** กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้. สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา. (ม.ป.ป.). หน่วยที่ 6 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษา. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2555). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555.** กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2555 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 9 สิงหาคม 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). **คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครู.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2559). **สารานุกรมการศึกษาร่วมสมัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579.** กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- DuFour, R. and Eacker, R. (2008). **Revisiting Professional Learning Communities at Work: New Insights for Improving Schools.** Solution Tree Press, Bloomington.
- Hipp, K., & Huffman, J. (2003). **Professional learning communities: Assessment – Development effects.** Sydney: International Congress for School Effectiveness and Improvement.
- Hord (1997). **Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement.** Austin, Texas.
- Martin M. (2011). **Professional Learning Communities.** In Contemporary Issues in Learning and Teaching, pp.142.152. London: SAGE Publications Ltd.
- Sergiovanni. (1998). **Building Community in School.** San Francisco Josey-Bass Press.